

imię i nazwisko:klasa:

nazwa szkoły:

imię i nazwisko Twojego nauczyciela języka polskiego:

„ZŁOTA ŻABA” 2020/2021

etap II – 13 marca 2021 roku

Konkurs w Dziedzinie Literatury i Języka Polskiego

Organizator: Fundacja Edukacji Społecznej EKOS

Cieszę się, że zdecydowałeś się na udział w naszym konkursie. Przed Tobą zadania, na których rozwiązanie masz 120 minut. Zadania 3,4,5,8 wykonaj na kartce papieru kancelaryjnego. U góry kartki napisz swoje imię i nazwisko, nazwę szkoły, imię i nazwisko nauczyciela języka polskiego. Czytaj uważnie polecenia, dbaj o precyzję i poprawność językową swoich wypowiedzi, przede wszystkim jednak myśl, myśl, myśl ... POWODZENIA! Twoja Żaba

1. (0-30 pkt.) Odgadnij, kim są właściciele psów i kotów oraz ustal, ile rybek ma każde z dzieci. Wypełnij tabelę:

IMIĘ DZIECKA	IMIĘ KOTA	IMIĘ PSA	ILOŚĆ RYBEK

Pięcioro przyjaciół, Ala, Kasia, Joasia, Mikołaj i Wiktor, zamieszkało w Zwierzątkowie. Wszyscy są wielkimi miłośnikami zwierząt. Każde z dzieci ma psa i kota oraz kilka rybek; największa wielbicielka tych ostatnich ma ich siedem oraz kota Sfinksa. Ten z chłopców, który jest właścicielem kota Noska, ma dwukrotnie więcej rybek niż ten, do którego należy pies Reksio. Kot Mruczek należy do dziewczynki, która hoduje cztery rybki i psa Azora. Kot Filemon i pies Baks mieszkają w tym samym domu, ale nie jest to dom Joasi. Jest to dom jednej z jej przyjaciółek, która ma pięć rybek mniej niż Joasia. Wiktor ma cztery rybki więcej od Kasi. Dziewczynka, która ma dwie rybki, nie ma na imię Ala. Pies Ali ma na imię Azor, a pies Burek mieszka w domu, w którym jest jedna rybka mniej niż w tym, w którym mieszkają kot Sfinks i pies Pucek. Kot Bonifacy nie należy do Ali, tylko do tego chłopca, który ma trzy rybki.

2. (0-18 pkt.) Zagadki homonimiczne. Przykład: jaki ptak jest owocem? KIWI

Jaki owoc jest niczym?		Jakie pastwisko jest budynkiem?	
Jaka fryzura jest konikiem?		Jaki kolor jest owocem?	
Jaki sweter jest grą sportową?		Jaki ptak jest dźwigiem?	

Zadanie pochodzi ze zbioru *Lekcje twórczego myślenia ze Złotą Żabą*, Fundacja Edukacji Społecznej „Ekos”, Poznań-Swarzędz 2018

3. (0-24 pkt.) Rozdziel zmieszane ze sobą zakończenia sześciu lektur i przepisuj je poprawnie, podając autora i tytuł.

A com widział i słyszał w księgi umieściłem.
Mocium panie, z nami zgoda.
Któż jest młodzieniec? Strzelcem był w borze.
Król–kobieta piorunem boskim zastrzelony;
Już tu od kilku niedziel zbytkujem i siedziem.
Ona po srebrnym płasza jeziorze,
Co to będzie, co to będzie?
Już... ale dobrze mi tak, choć frasunek bodzie,
A Bóg wtedy rękę poda.
Cóż mam czynić? „Próżny żal, jak mówią, po szkodzie”.

I ja tam byłem, miód i wino piłem,
Gdzie my z nią, on za nią wszędzie.
Niechże będzie dziś wesele,
On pod tym jęczy modrzewiem.
Równie w sercach, jak i w dziele —
A kto dziewczyna? Ja nie wiem.
Zgoda! zgoda!
Tak jest, zgoda,
Zamiast w koronacyjne bić w pogrzebu dzwony!

4. (0-15 pkt.) Popraw frazeologizmy, w których pozamieniano nazwy zwierząt.

dzielić skórę na kaczcze	wybierać się jak sroka za morze	zapędzić kogoś w krowi róg
pierwsze wilki za płoty	jedna pliszka wiosny nie czyni	lgnąć do kogoś jak muchy do miodu
mieć rybę w kieszeni	trzymać dwie sójki za ogon	tłumaczyć jak chłop kozie na rowie
plakać jak kot	mieć bobrzy apetyt	splywa jak woda po wężu
mieć pszczoły w nosie	czuć się jak niedźwiedź w wodzie	każda jaskółka swój ogonek chwali

5. (0-30 pkt.) Napisz podobny wiersz (rymowany, 8-wersowy), poświęcony wybranej dyscyplinie sportowej.

Gdy patrzę na wszystkich z góry,
Wyżej jestem niż drzewa i chmury.
Na dole kibice krzyczą,
długiego lotu mi życzą.

Więc lecę, wyprężony jak struna,
Potem z gracją na śniegu ląduję.
Wiem, że dziś znów mi się uda –
Wygrywam, gdy ptakiem się czuję.

6. (0-28 pkt.) Adres. Zaznacz w tabeli właściwą odpowiedź. Prawda (P) czy fałsz (F)?

Tradycyjne znaczenie adresu, zapisywanego na kopercie i związanego z „miejszem zamieszkania”, podobnie jak administracyjny „adres zameldowania” czy ważny dla filologów adres bibliograficzny, ustępuje dziś wszechobecnemu adresowi e-mail. W całkowite zapomnienie popadło natomiast genologiczne rozumienie słowa jako samodzielnego gatunku epistolarnego i literackiego.

Zanim „adres” zadomowił się na polskim gruncie, przebył drogę typową dla większości galicyzmów. W wydanym w 1807 roku *Słowniku języka polskiego* Samuel Bogumił Linde odnotował ponad 800 zapożyczeń z języka francuskiego, pośród których znalazł się również „adres” zdefiniowany jako „podpis listowy”. Po upływie stulecia słownik warszawski daje już dwa objaśnienia:

1. „notka o miejscu zamieszkania”,
2. „pismo z wyrażaniem uczuć, przekonań, wystosowane do monarchy albo osób znakomitych (dziękczynny, pochwalny, jubileuszowy)”.

Wszystkie znaczenia tego wyrazu wiążą się z komunikacją (pocztową, elektroniczną, literacką czy polityczną), więc łatwo pomyśleć, że zakorzenione w łacinie słowo „adres” (ad res?) oznaczać może – drogę do r z e c z y”.

Ale to mylna etymologia, na co wskazuje choćby gramatyczna niezgodność przypadków (przyimek *ad* wymaga biernika *rem*). Prawdziwy źródłosłów odnajdujemy w łacińskim *addirerectiare*, oznaczającym „kierowanie się na wprost, prostą drogą”. Ścieżka etymologii jest jednak bardziej pokrętna, gdyż pobrzmiwa tu także łaciński przymiotnik *directus* („prosty”), pochodzący od czasownika *dirigere*, oznaczającego „prostowanie”. Słowo *dirigere* wynika natomiast ze złożenia przedrostka *dis-*, sygnalizującego „oddzielenie”, „bycie obok” oraz czasownika *regere*, rozumianego jako „przewodzenie”, „kierowanie” czy „rządzenie”. A tu droga prowadzi nas już wprost przed „królewskie” oblicze przymiotnika *regalis*, aż wreszcie pozwala stanąć twarzą w twarz z samym „królem” – łacińskim *rex*. [...]. Adres kryje więc w sobie i króla, i prawo, i – przede wszystkim – władzę

odsyłania prostą drogą do rzeczy, czy też kierowania rzeczą na właściwy trakt.
/epistolografia – dział piśmiennictwa zajmujący się listami, *galicyzm* – zapożyczenie z języka francuskiego, *genologia* – nauka badająca gatunki i rodzaje literackie/
 Marta Baron-Milian, hasło *adres* w *Ilustrowanym słowniku terminów literackich*, Gdańsk 2018

1. „Etymologia” to inaczej „źródłosłów”.	8. Wyraz „dirigere” nie zawiera przedrostka.
2. „Adres” jako galicyzm odnotował w słowniku Samuel Bogdan Linde.	9. „Galicyzm” oznacza wyraz pochodzący z hiszpańskiej Galicji.
3. „Rex” znaczy po łacinie „król”.	10. „Rem” to biernik od „res”.
4. Słownik warszawski powstał w XIX wieku.	11. Znaczenie słów „regere”, „regalis” i „rex” związane jest z władzą.
5. „Adres” to dawniej także nazwa listu otwartego.	12. „Rex” jest rzeczownikiem.
6. W XIX wieku „adres” oznaczał podpis pod listem.	13. „Adres” błędnie wywodzony jest z łacińskiego „addirerectiare”.
7. „Adres” pochodzi od łacińskiego odpowiednika wyrażenia „do rzeczy”.	14. „Genologia” to historia rodu, rodowód.

7. (0-28 pkt.) W diagramie ukryto 14 słów związanych z filmem. Znajdź je i wpisz do tabeli, pierwsze litery zostały podane.

A	J	C	A	T	P	A	D	A
I	N	R	E	T	S	E	W	M
F	I	M	O	N	T	A	Ż	A
A	E	S	P	A	A	R	T	R
R	L	P	L	E	I	A	A	O
G	O	L	A	I	D	N	R	N
O	T	E	N	C	E	N	E	A
N	R	R	D	Ę	M	L	M	P
E	I	D	E	J	O	A	A	
C	K	A	K	U	K	Z	K	N
S	E	K	W	E	N	C	J	A

a	p
d	p
d	s
k	s
k	t
k	u
m	w

8. (0-27 pkt.) Z felietonu Michała Ogórka *Jaja z kury* usunięto wszystkie znaki interpunkcyjne i wielkie litery. Przepisz tekst poprawnie.

stary dylemat co jest mądrzejsze jajo czy kura rozwiązali dietetycy mądrzejsza jest kura ponieważ w odróżnieniu od jaja nie zawiera cholesterolu jest to tym dziwniejsze że nie zawierając cholesterolu kura te jaja znosi zupełnie nie wiadomo przy tym skąd go bierze nie jest chyba swoją drogą z jej strony w porządku że cały trujący cholesterol pakuje w swoje dzieci nie wiadomo też co się z tym cholesterolem który jest w jaju następnie w procesie wykluwania się kury dzieje że już go potem dalej w niej nie ma dla profilaktyki przeciwolesterolowej byłoby ważne zbadać jak to się dzieje że same jaja kurze nie szkodzą a już jaja kurze człowiekowi owszem może i dla nas coś pożytecznego by się z tego wykuło